

İŞÇİ DAYANIŞMASI

Uluslararası İşçi Dayanışması Derneği Bülteni • 15 Nisan 2014 • No:73

**Uzun İş Saatlerine,
Düşük Ücretlere,
Taşeronluğa,
Anti-Demokratik Uygulamalara
Karşı Birleşelim!**

Birleşerek ve Güçlenerek 1 Mayıs'a

İşçiler, emekçiler, kardeşler!

Yerel seçimler bitti. Bu seçimlerin kazananı yine düzen partileri oldu. AKP, CHP, MHP seçim öncesinde emekçi kitleleri yapay bir şekilde kutuplaştırdı ve karşı karşıya getirdi. Bunlar seçim günü yaklaştıkça gerilimi daha da arttırdılar. Sonuçta kutuplaşma öyle bir düzeye çıktı ki, aynı işyerlerinde yan yana çalışan ve aynı mahallelerde yan yana yaşayan işçiler, sert bir şekilde tartışmaya, birbirlerine küsmeye başladılar ve gidip AKP, CHP ya da MHP'ye oy verdiler.

Oysa bu partilerin tümü patronların sömürü düzenine hizmet etmektedir. İşçi sınıfı, örgütsüz olması nedeniyle içine itildiği kutuplaşmadan sıyrılamadı. Zaten

bu partilerin amaçladıkları da buydu.

Kardeşler!

Seçimlerin kazananı patronlar sınıfı olmuştur. Öncelikle şu hususun altını çizmek istiyoruz: Seçimler üzerinden aynı zamanda kıran kırana bir iktidar kavgası verildi. TÜSİAD ve TUSKON CHP'nin, MÜSİAD ve bazı patron örgütleri ise AKP'nin arkasında saf tuttular. Bu kavgayı verenler sömürü düzeninin egemenleridir. Bu nedenle, hangi düzen partisi kazanırsa kazansın aslında gerçekte kazanan daima patronlar olmaktadır. Çünkü kapitalist sömürü düzenini savunan tüm partiler, patronlar işçileri daha fazla sömürsün ve daha fazla kâra geçsin diye çalışmaktadır.

İşçi sınıfının uluslararası birlik, mücadele ve dayanışma günü 1 Mayıs yaklaşiyor. 1 Mayıs, 8 saatlik işgünü mücadelesinin bir sembolüdür. 1 Mayıs, farklı milliyet, dil, renk ve dinden işçilerin tüm dünyada meydanlara aktığı, zulme ve sömürüye karşı çıktığı bir gündür. Gelin bu anlamlı günde işçiler, emekçiler ve yoksullar olarak birleşelim. 1 Mayıs, gücümüzü ortaya koyduğumuz bir gün olsun.

Kardeşler!

Düzen güçleri etrafında yaratılan yapay kutuplaştırma işçilerin ve yoksulların tüm sorunlarının üzerini örtmüştür. İşçi-emekçi halkın hemen hiçbir sorunu gündeme getirilmemiş, tartışılmamıştır.

Oysa hangi inanç, dil ya da renkten olursa olsun tüm işçilerin sorunları ve çıkarları ortaktır. İşçiler, patronlar karşısında aynı kaderi paylaşan bir sınıfın, işçi sınıfının üyesidirler. İşte bu nedenle işçi sınıfı kendi çıkarları ve sorunlarının çözümü temelinde birleşmeli, asla patronların ve düzen partilerinin oyunlarına gelmemelidir.

Kardeşler!

Sınıfımızın sorunları günden güne artıyor. Taşeronluk sistemi, AKP hükümetinin yaptığı yasal düzenlemelerle alabildiğine yaygınlaşmış durumda. Bakanlıklardan belediyelere, hastanelerden fabrikalara tüm çalışma alanlarını taşeronluk sistemi sarmış bulunuyor.

Taşeronlaştırma demek; esnek, kısa süreli sözleşmeyle, kuralsız, düşük ücretle ve tüm sosyal haklardan yoksun bir şekilde çalışmak demektir.

Taşeronlaştırmanın yaygınlaşmasına bağlı olarak iş kazaları ve işçi ölümleri de artmaktadır. Daha fazla kâr elde etmeyi amaçlayan patronlar, maliyetleri düşürmek için iş ve işçi güvenliği önlemlerini almıyorlar. Netice bellidir: Süregiden iş kazaları, yaşamını kaybeden işçiler ve acıya boğulan işçi aileleri!

Daha geçtiğimiz günlerde Başbakan Erdoğan, “3. köprü inşaatını hızlandırın” talimatı verdi ve ertesi gün üç işçi köprü inşaatında yaşamını kaybetti.

Her ay ortalama 100 işçi iş kazalarında hayatını kaybetmektedir. Patronlar gerekli önlemleri almazken, AKP hükümeti de gerekli denetimleri yapmamaktadır.

Kardeşler!

Bugünün teknolojik imkânlarıyla tüm işsizliği önlemek ve herkese iş vermek mümkündür. Günde 4 saat çalışarak toplumun gereksinimlerini karşılamak olanaklıdır. Ama yalnızca kendi çıkarlarını düşünen asalak patronlar bunu istemiyorlar. Bu nedenle, teknoloji gelişirken, tezat biçimde iş saatleri giderek daha fazla uzamakta, bunun yanı sıra işsizlik sürekli artmaktadır.

Fazla mesailerle birlikte çalışma süreleri haftada 70-75 saate kadar çıkıyor. Türkiye, işçilerin en uzun çalıştırıldığı ülkeler sıralamasında üçüncüdür.

Bugünün teknolojik imkânlarıyla tüm işsizliği önlemek ve herkese iş vermek mümkündür. Günde 4 saat çalışarak toplumun gereksinimlerini karşılamak olanaklıdır. Ama yalnızca kendi çıkarlarını düşünen asalak patronlar bunu istemiyorlar. Bu nedenle, teknoloji gelişirken, tezat biçimde iş saatleri giderek daha fazla uzamakta, bunun yanı sıra işsizlik sürekli artmaktadır.

Patronlar sınıfı, ücretleri düşük tutarak işçileri daha fazla çalışmaya yani fazla mesailere kalmaya mecbur ediyorlar. Ailesini geçindirmek zorunda olan işçiler, fazla mesailere zorunlu olarak “rıza” gösteriyorlar.

Kardeşler!

Tüm bunlara katlanmamızın nedeni örgütsüz oluşumuzdur. Yan yana gelip birlikte hareket edemiyor oluşumuzdur.

İşte bu nedenle AKP, CHP, MHP gibi sermaye partileri ve patronlar bizleri kendi çıkarları temelinde kutuplaştırıp bölebiliyorlar. Unutmayalım! Onlar bizi aldatmayı başardıkça sırtımızda deve güreşi yapmaya devam edecekler. Bizler onların arkasına düştükçe kendi sorunlarımızın çözümünden uzaklaşacağız.

Biz işçiler ve yoksullar, düzen partilerini bir kenara itip kendi sorunlarımızın çözümü temelinde bir araya gelmeliyiz. Alevi-Sünni, Türk-Kürt demeden tüm işçiler olarak birleşmeliyiz.

İşçiler birleştiklerinde patronların dayattığı düşük ücretlere ve uzun iş saatlerine boyun eğmezler! İşçiler birleştiklerinde taşeronluk sistemine,

kısa süreli sözleşmeye, ağır çalışma koşullarına ve iş cinayetlerine dur derler! İşçiler birleştiklerinde düzen partilerine kanmaz, onların arkasından gitmezler.

İşçiler birlik olduğu zaman hükümet canının istediği gibi anti-demokratik yasalar çıkartamaz; sendikaların önünü kesemez; başbakan sultan edasıyla davranamaz.

Kardeşler!

İşçi sınıfının uluslararası birlik, mücadele ve dayanışma günü 1 Mayıs yaklaşıyor. 1 Mayıs, 8 saatlik işgünü mücadelesinin bir sembolüdür. 1 Mayıs, farklı milliyet, dil, renk ve dinden işçilerin tüm dünyada meydanlara aktığı, zulme ve sömürüye karşı çıktığı bir gündür.

Gelin bu anlamlı günde işçiler, emekçiler ve yoksullar olarak birleşelim. 1 Mayıs, gücümüzü ortaya koyduğumuz bir gün olsun.

Gelin, haklarımızın elimizden alınmasına, sömürüye ve emperyalist savaflara karşı çıkalım! Türkiye'nin her yerinde birleşik, kitlesel, örgütlü, coşkulu bir şekilde 1 Mayıs alanlarında buluşalım.

Yıllardır işçilerin sorunlarını gündeme getiren ve çözülmesi için canla başla mücadele veren derneğimiz UID-DER saflarında kol kola, omuz omuza 1 Mayıs'a yürüyelim! ■

Ücretler Yükseltilsin, İş Saatleri Kısaltılsın!

İşçiler ne kadar çok mesai yaparlarsa yapsınlar geçimlerini sağlayacak bir gelir düzeyine ulaşamıyorlar. Onca yorgunluğun ve tükenmişliğin sonucunda elde edilen gelir, aldığımız ücretin biraz fazlası oluyor.

Biz işçiler evimizin geçimini sağlamak, temel ihtiyaçlarımızı karşılamak için çalışmak zorundayız. Ancak patronlar ücretlerimizi o kadar düşük tutuyorlar ki, ne kadar çalışıp didinsek iki yakamızı bir araya getiremiyoruz. Kredi kartı borçları birikiyor, ihtiyaçlar erteleniyor, kemerler sıkılıyor ama yine de ay sonu gelmek bilmiyor. Bu nedenle pek çoğumuz fazla mesailere katlanmak zorundayız. Bütün gün tükenerek çalıştığımız yetmezmiş gibi, bir de fazla mesai yaparak ömür tüketiyoruz. Ücretimizi üç kuruş arttırabilmek için mesai yaptıkça hayatımız çalışmaktan ibaret oluyor.

Pek çok işyerinde ücretlerin düşük olmasından şikâyet eden işçilere patronlar şöyle der: “Maaş az ama bizim işyerimizde istediğin kadar mesai yapabilirsin.” Neden onca çalışmamızın karşılığında asgari ihtiyaçlarımızı karşılayabileceğimiz kadar bir ücret alamadığımız konusunda gerçekleri söylemezler. “Sizlerin sırtından elde ettiğimiz kârlar çoğalsın diye ücretinizi kısıyoruz” demezler. Sanki gece gündüz demeden 12-14 saat çalışmak zorunda olmak normalmiş gibi davranırlar. Patronlara göre işçilerin tek işi çalışmak, ha makine ha işçi! Böyle gelmiş böyle gider dememizi ve buna inanmamızı isterler.

İşçiler ne kadar çok mesai yaparlarsa yapsınlar geçimlerini sağlayacak bir gelir düzeyine ulaşamıyorlar. Onca yorgunluğun ve tükenmişliğin sonucunda elde edilen gelir, aldığımız ücretin biraz fazlası oluyor. Aslında ücretlerimizi arttırmanın yolu fazla mesailere kalmak değildir. İşçiler ancak birlik olup örgütlendiklerinde ve mücadele ettiklerinde durum değişebilir ve daha iyi bir ücret alabilirler. Adına kapitalizm denen ve işçileri patronların ücretli köleleri haline getiren bu sömürü düzeni ortaya çıktığından beri, yani yaklaşık 250 yıldır patronlarla işçiler arasında işgünü ve ücretler konusundaki mücadele devam ediyor. Patronlar işçileri daha uzun saatler boyunca ve daha düşük ücretle çalıştırmak isterken, işçilerse geçinebilecekleri bir ücret için, insanı tüketen uzun çalışma

saatlerinin düşürülmesi için mücadele etmişlerdir. Bu anlamda pek çok başarı da elde etmişlerdir.

Kapitalizmin ilk dönemlerinde işgünü, güneşin doğuşundan batışına kadardı. Başta Amerikan işçi sınıfı olmak üzere tüm dünya işçileri, on yıllar süren mücadeleler sonucunda işgünü önce 12 saate, sonra 10 saate, daha sonra da 8 saate indirmeyi başardılar. 8 saatlik işgünü için verilen mücadeleler çok çetin geçmiş ama işçiler sonunda hem 8 saatlik işgünü hakkını hem de 1 Mayıs'ı, yani “İşçi Sınıfının Uluslararası Birlik, Mücadele ve Dayanışma Gününü” kazanmışlardır.

8 saatlik işgünü işçi sınıfının en önemli kazanımlarından biridir. Çünkü bu hak işçilere dinlenebilecekleri, sosyal hayata karışabilecekleri ve daha ileri haklar için örgütlenebilecekleri bir zaman sağlamıştır. Aşırı yorgunluk nedeniyle işyerlerinde düşüp bayılan, dinlenmekten başka bir şey düşünemeyen işçilerin yerini, sosyal hakları için, siyasi talepleri için mücadele eden işçiler almıştır. Bazı ülkelerde bu mücadeleler, işgününün 8 saatin de altına düşmesini sağlamıştır.

Teknoloji çok gelişti. Üretim fazlasıyla hızlandı ve üretilen ürünlerin miktarı arttı. Mağazalarda, vitrinlerde, depolarda dünyadaki tüm insanların ihtiyaçlarını karşılayabilecek kadar çok ürün birikiyor. Dünyada çalışabilecek nüfusun tümünün günde dört saat çalışması halinde insanların her türlü ihtiyacını karşılamaya yetecek ürün üretilir. Oysa bugün geldiğimiz aşamada işgünü kısaltmak yerine uzuyor. Patronlar 8 saatlik işgünü hakkımızı fiilen elimizden aldılar. 12 saatlik günlük çalışma neredeyse normal hale geldi. İşçiler, haklarını korumak ve yeni haklar elde edebilmek için bir araya gelebilecekleri, örgütlenebilecekleri zaman bulmak bir yana aşırı yorgunluk, iş kazaları ve meslek hastalıkları ile boğuşuyorlar. Çünkü işçiler patronlar karşısında birlik değiller.

O halde yapılacak şey bellidir: İşçi kardeşlerimizle bir araya gelmek, patronlara ve onların sömürü düzenlerine karşı ortak tutum almak; taleplerimiz için hep birlikte mücadele etmek! Tıpkı bizden önce yaşamış işçi kardeşlerimiz gibi.

Bizimle aynı sorunları yaşayan ve aynı talepler için mücadele etmek isteyen işçilerle 1 Mayıs alanlarında bir araya gelmek, bize ne kadar güçlü bir sınıf olduğumuzu bir kez daha gösterecektir. UID-DER'in başlattığı “Ücretler Yükseltilsin, İş Saatleri Kısaltılsın!” kampanyasını 1 Mayıs alanlarına taşıyalım ve taleplerimizi hep birlikte haykıralım! ■

1 Mayıs'a Giderken İşçi Mücadeleleri

Greif işçilerine polis saldırısı

Greif'in Hadımköy'deki fabrikasını işgal eden ve 60 gündür direnişlerini sürdüren işçilere, 10 Nisan sabahı 06.00 sularında polis saldırısı gerçekleştirildi. DİSK/Tekstil Sendikası'nın örgütlü olduğu fabrikada işçiler, taşeronlaşmaya, düşük ücretlere ve uzun çalışma saatlerine karşı işgal direnişi başlatmış ve taleplerinin kabul edilmesini istemişlerdi. İşçilerin taleplerini kabul etmeye yanaşmayan ABD menşeli fabrikanın yönetimi, direnişin 60. günü sabahında polisi devreye sokarak işçilere saldırdı. İşçilere sert bir şekilde müdahale eden yüzlerce polis ve jandarma, birçok işçiyi ağır bir şekilde yaraladı. Daha sonra ise 91 işçiyi gözaltına aldı. Polisin saldırısına direnen 12 işçi ise fabrikanın çatısına çıkarak direnişlerini sürdürdüler.

Polis müdahalesinin duyulmasıyla demokratik kitle örgütlerinden ve sendikalardan temsilciler Greif önünde toplanmaya başladı. Sabah 08.00 civarında fabrikaya giden DİSK Genel Sekreteri Arzu Çerkezoğlu, işçilerle görüşerek taleplerini dinledi. Çatıdaki işçiler arkadaşlarının serbest bırakılmasını, taleplerinin kabul edilmesini istedikler. Ancak işçilerin taleplerine bir yanıt verilmediği gibi, patronla işbirliği yapan polis, işçilerin direnişini kırmak amacıyla çatıdaki işçilere su, yiyecek ve giyecek gönderilmesine de izin vermedi. Çatıdaki işçiler, soğuk havaya ve tüm zorluklara rağmen gözaltına alınan arkadaşları serbest bırakılıp gelene kadar çatıdan inmediler.

Direniş sürerken fabrika önüne HDP Milletvekili Levent Tüzel geldi. İşçilerle görüşen Tüzel, işçilerin taleplerini aktarırken işçilere su benzeri ihtiyaçlarının verilmesini de kınadı. Saat 14.30'da ise DİSK Genel Başkanı Kani Beko ve konfederasyon yöneticileri ile KESK Genel Başkanı Lami Özgen işçileri ziyaret ettiler. İşçiler özellikle Tekstil Sendikası Genel Başkanı Rıdvan Budak'ı hedef alarak eleştirdiler.

Greif yönetimiyle görüşeceklerini ifade eden Beko ve DİSK yöneticileri fabrikadan ayrıldılar. İlerleyen saatlerde gözaltına alınan işçilerin tamamı serbest bırakıldı ve işçiler fabrikaya geri döndüler. İşyeri önüne gelen işçiler polis kuşatmasını sloganlarla protesto ettiler. Gözaltına alınan işçilerin serbest bırakılmasının ardından çatıda direnişlerini sürdüren işçiler direnişlerini bitirme kararı aldılar. An-

cak çatıdan inen 12 işçiyi polis gözaltına alarak karakola götürdü. Diğer işçiler ise gecenin soğuşuna rağmen fabrika önünde bekleyişlerini sürdürdüler. Greif yönetimi ve taşeronlar 11 Nisan sabahından itibaren fabrikaya girerken, işçiler de hakları için fabrika önünde direnişlerini sürdürüyorlar.

Yatağan işçileri Ankara'da

Türkiye Maden-İş ve Tes-İş sendikalarında örgütlü enerji ve maden işçileri, Yeniköy, Kemerköy (Milas) ve Yatağan termik santrali ve madenlerinin özelleştirilmesine karşı aylardır mücadele veriyorlar. Muğla Yatağan işçileri özelleştirmeyi durdurmak için 9 Nisan'da Ankara'ya gitmek üzere yola çıktılar. Tutulan otobüslerin çıkışına polis izin vermeyince, işçiler ayrı ayrı yolcu otobüslerine binerek Ankara'ya ulaştılar.

Toros Sokak'ta toplanan 320 işçi Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na (ÖİB) yürüdü. Binanın çevresinde barikat kuran polis, işçilerin yaklaşmasına izin vermedi. Bunun üzerine işçiler basın açıklamasını polis barikatı önünde gerçekleştirdiler. Sendikalar adına basın açıklamasını Tes-İş Genel Başkan Yardımcısı Hasan Zengin okudu. Zengin, işverenlere seslenerek, ihale açıldığında termik santraller ve madenler için teklif vermemelerini ve ihalelere girmemelerini istedi. Zengin'in konuşması sırasında işçiler, "Türk-İş Göreve, Genel Greve" sloganını attılar. Zengin ise Türk-İş'in yanlarında olduğunu iddia ederek işçileri susturmaya çalıştı. Fakat işçiler protestolarına devam ettiler ve kürsüden atılan sloganı atmayıp kendi sloganlarını tekrar ettiler.

Açıklamanın ardından işçiler, Kurtuluş Parkı'na geçerek bir süre beklediler. Daha sonra ise saat 17.00'de yeniden ÖİB binası önünde toplandılar. Sendika yöneticilerinin görüşme yapacakları sırada, dışarıda bekleyen işçilere polis biber gazlarıyla saldırdı. Sendikacıların görüşmesinin ardından yeniden Kurtuluş Parkı'na geçildi. Burada yapılan konuşmada ÖİB'nin yeterli bilgi vermediği ifade edildi. İşçiler 15 gün sonra yapılacak ihaleye

kadar dönüşümlü bir şekilde sabah 08.00'den akşam 17.00'a kadar her gün Ankara'da bekleyeceklerini söyleyerek eylemi sonlandırdılar.

Çapa'da taşeron sağlık işçileri iş bıraktı

İstanbul Üniversitesi Çapa Tıp Fakültesi'nde taşeron firmalarda çalışan işçiler, yol ve yemek ücretlerine el konulmasını 10 Nisanda yaptıkları eylemle protesto ettiler. İş-Kur müfettişlerinin işçilerin lehine denetim raporları vermesine ve kazanılan mahkemelere rağmen, işçilerin 5 biner liralık alacakları birikmiş durumda. Bütçesi birçok bakanlıktan fazla olmasına rağmen üniversite yönetimi işçilere "para yok" diyor. İşçiler, üniversite yönetimini protesto etmek için Çapa Tıp Fakültesi Mono Blok önünde toplanarak hastane bahçesinde yürüyüş yaptı.

11 Nisanda da iş bırakarak tepkilerini sürdüren işçiler, Millet Caddesi'nden Beyazıt'taki Rektörlük Binasına doğru yürüyüşe geçtiler. Üniversite Genel Sekreteri ile işçi temsilcilerinin yaptığı görüşmede, işçilerin geriye dönük ücret kesintilerinin ödeneceğine dair yazılı bir protokol istedikleri, fakat yönetimin bu talebe net bir cevap vermediği ifade edildi. Bunun üzerine işçiler, mücadeleyi büyütürerek iş bırakma eylemlerine devam etme kararı aldılar.

Kamu Hastaneleri Birliği hastanelerinde eylemler

Dev Sağlık-İş üyesi Kartal Koşuyolu Hastanesi taşeron işçileri, ihale değişiklikleri sonrasında gündeme gelen ücret kesintilerini ve taşeron çalışmayı 7 Nisanda iş bırakarak protesto ettiler. Taşeron sağlık işçileri, yol paralarından ve raporlu oldukları günlerde ücretlerinden kesinti yapılmasını, enfeksiyon ve radyasyon riski taşıyan birimlerde iş güvenliğinin olmamasını protesto ettiler.

8 Nisanda, bu kez Güney Bölgesi Kamu Hastaneleri Birliği Genel Sekreterliği'ne bağlı Koşuyolu Hastanesi, Süreyyapaşa Göğüs Hastalıkları Hastanesi, İstanbul Meslek Hastalıkları Hastanesi ve Maltepe Devlet Hastanesi'nde çalışan Dev Sağlık-İş üyesi işçiler, Maltepe Köprüsü'nde

toplanarak kortej oluşturdular ve Genel Sekreterliğe doğru yürüyüşe geçtiler. 2 kilometre boyunca, taleplerini sloganlarla haykırarak yürüyen işçiler, Genel Sekreterlik önünde oturma eylemi gerçekleştirdiler. Dev Sağlık-İş Genel Başkanı Arzu Çerkezoğlu ile işyeri temsilcilerinden oluşan bir heyet, Genel Sekreterlik ile bir görüşme gerçekleştirdi. Görüşmenin ardından, işçilerin taleplerinin dikkate alınacağı ve kısa sürede bu konularda gerekli adımların atılacağı, raporlu günlerde ücretlerin artık kesilmeyeceği, iş güvenliği ve çalışma koşulları konusunda gerekli adımların atılacağı bildirildi.

Mardin'de işten atılan taşeron işçilerinden eylem

Midyat Devlet Hastanesi'nde çeşitli bölümlerde çalışan 11 işçi, herhangi bir gerekçe gösterilmeden işten çıkarıldı. İşten çıkarmalar, doktor, hemşire ve diğer sağlık çalışanlarının katılımıyla yapılan eylemde protesto edildi. İşçiler adına basın açıklamasını okuyan Ramazan Eroğlu, 11 işçinin gerekçesiz işten çıkarıldığını belirterek "Biz ekmeğimize, emeğimize uzanan ellerin geri çekilmesini istiyoruz" dedi. İşçilerin geri alınmasını talep edildiği eylemde, hastane hekimlerinden psikiyatri uzmanı Dr. Aykut Çopadak da bir konuşma yaptı. Çopadak taşeron işçilerin güvencesiz çalıştırıldıklarına dikkat çekerek, işten çıkarılmalarının durdurulmasını talep etti ve "Biz sağlık çalışanları olarak yan yanayız, çalışanlarımız işe dönmediği takdirde biz de yanlarında olacağız. Bir gün süre vererek yarından itibaren, işlerine döndükleri bildirilmezse işlerimize, polikliniğimize, acil servisler dışında devam edemeyeceğiz" dedi. Eylem atılan sloganların ardından sona erdi.

DEDAŞ işçileri iş bıraktı

Diyarbakır Dicle Elektrik Dağıtım A.Ş. (DEDAŞ) işçileri, daha iyi çalışma koşulları talebiyle Nisan ayı başında iş bırakarak greve çıktılar. DİSK/Enerji-Sen üyesi işçiler, DEDAŞ yönetiminin baskısına maruz kaldıklarını, ancak haklarını alma konusunda kararlı olduklarını ifade ediyorlar. DEDAŞ işçileri 1-2 yılda bir tekrarlanan ihale süreçlerinde işten çıkarılmakla tehdit edildiklerini, patron

ve polis tarafından da sürekli tehdit edildiklerini belirtiyorlar. İşçi sağlığı ve iş güvenliği önlemlerinin alınmasını talep eden işçiler, işten çıkarmaların yasaklanmasını, ücretlerine zam yapılmasını ve zamanında yatırılmasını, fazla mesai ve bayram mesai ücretlerinin ödenmesini talep ediyorlar.

Grevin 8. gününde Akdeniz taşıeron firması genel müdürünün 25 işçiyi işten çıkaracağını söylemesi üzerine DEDAŞ'a bağlı taşıeron işçiler, DEDAŞ'ın arıza-onarım bölümünü işgal ettiler.

Çukurova Kargo'da direniş kazanımla sonuçlandı

Mersin'de faaliyet gösteren Çukurova Kargo'da, işçilerin TÜMTİS'te örgütlenmek istemeleri üzerine 3 işçi işten çıkarıldı. İşten çıkarmalar karşısında sendikalarının öncülüğünde direnişe geçen işçiler, 20 gün süren mücadelenin ardından 1 Nisanda patrona geri adım attırdılar. Patron işçilerin taleplerini kabul etti, 3 işçi sendikal haklarıyla birlikte işbaşı yaptı ve işçilerin 1 ay boştaki ücretlerinin ödenmesi sağlandı.

Crown Bevcan işçileri eylemlerine devam ediyorlar

İzmit Suadiye'de bulunan Crown Bevcan fabrikasında çalışan işçiler, Birleşik Metal-İş Sendikası'nda örgütlenmişlerdi. Patron 4 işçiyi işten atarak sendikalaşmanın önüne geçmek istedi. İşten atılan işçiler, sendikaları öncülüğünde fabrika önünde pek çok eylem gerçekleştirdiler. 27 Mart Perşembe günü işten atılan işçilere destek olmak için fabrika önünde kitlesel bir basın açıklaması düzenlendi. Basın açıklamasına DİSK Genel Başkanı Kani Beko, BMİS Genel Başkanı Adnan Serdaroğlu ve sendika üyesi işçiler katıldı. Fabrika önünde toplanan işçiler hep birlikte halaylar çektiler. "İş Ekmek Yoksa Barış da Yok", "Bu Daha Başlangıç Mücadeleye Devam!" slo-

ganlarını attılar. Basın açıklamasında söz alan BMİS Kocaeli Şube Başkanı Hami Baltacı, atılan işçiler işlerine geri dönünceye kadar mücadeleye devam edeceklerini belirtti. Yapılan konuşmaların ardından basın açıklaması sona erdi.

İzmir ve Van'da İl Özel İdaresi kapandı, yüzlerce işçi işten atıldı

İzmir ve Van'da yerel seçimlerin hemen arkasından yüzlerce işçi işsiz kaldı. Büyükşehir belediyelerinin sınırlarının değişmesiyle birlikte İl Özel İdareleri'nde çalışan taşeron işçiler işsizlikle yüz yüze geldiler. 31 Mart sabahı işyerine giden İzmir İl Özel İdaresi bünyesinde çalışan 360 işçi, işten atıldıklarını öğrendiler. Aynı şekilde, Van İl Özel İdaresi'nin kapatılıp büyükşehir devredilmesiyle birlikte 130 taşeron işçisi kapının önüne kondu.

İzmir İl Özel İdaresi'nde çalışan işçilerden Mehmet Dinler, sabahleyin işyerine gittiklerini ve "Ödeneğimiz yok, sizi kapının önüne koyduk" cevabı aldıklarını ifade etti. Dinler, "Arkadaşlarla biz toplandık, İzmir Valiliği ve Belediyeye görüştük. Valilik belediyeyi, belediyede valiliği suçluyor. Aralarındaki sürtüşmeden biz zarar gördük. Biz sadece ekmeğimizin peşindeyiz. Ekmeğimizi bize geri versinler. Bizi alet etmesinler. İşimizi geri alıncaya kadar mücadeleye devam edeceğiz" diyerek işten atılmalarına tepki gösterdi.

Van'da işten atılan işçiler de bir araya gelerek durumu protesto ettiler. Yıllardır hizmet ettiklerini belirten işçiler, yetkililerin kendilerine güvence vermesini talep ettiler. İşten atılan işçilerden Erdal Çakar, gidecek yerleri olmadığını ifade etti. Çakar, "Evde hastalarımız, çocuklarımız var. Benim 26 yaşında yatalak cihazla yaşayan oğlum var, bunlara nasıl bakayım" diyerek kapının önüne konmalarına tepki gösterdi. İşçiler, kavgalarının ekmeğe kav-

gası olduğunu ve haklarının takipçisi olacaklarını belirtiyorlar.

TÜVTÜRK'te işten çıkarma protesto edildi

Ankara'da TÜVTÜRK Araç Muayene İstasyonu'nda TÜMTİS üyesi bir işçinin işten çıkarılması yapılan basın açıklamasıyla protesto edildi. Eyleme çeşitli sendikaların yöneticileri ve temsilcileri katıldı. Akyurt şubesi önünde açıklama yapan TÜMTİS Ankara Şube Başkanı Nurettin Kılıçdoğan, patronun sendikalı işçilere baskı uygulamasının ve işten çıkarmasının suç olduğunu ifade etti ve baskıların sendikal mücadeleyi engelleyemeyeceğini söyledi. Basın açıklamasını okuyan şube yöneticisi Binali Güney, TÜVTÜRK patronlarına, işçilerin sendika hakkına saygı duyma ve yasaya aykırı tutumlarından vazgeçme çağrısı yaptı. Güney, Araç Muayene İstasyonlarında işten atmalara son verilmesini, işten çıkarılan üyelerine derhal işbaşı yaptırılmasını talep etti.

İşten atılan Ege Doğaltaş işçilerinden basın açıklaması

İzmir Kemalpaşa'da faaliyet gösteren Ege Doğaltaş Mermer Sanayi adlı şirket, 35 işçiyi sendikalaştıkları için işten attı. İşçilerin Türk-İş'e bağlı Genel Maden-İş Sendikası'nda örgütlendiğini haber alan Doğaltaş patronu, siparişlerin azaldığını gerekçe göstererek işçileri kapının önüne koydu. İşten atılan işçiler, aileleri, birçok sendika temsilcisi ve Genel Maden-İş Sendikası yöneticileriyle birlikte Basmane Fuar kapısında bir basın açıklaması yaparak işten atma saldırısını protesto ettiler. "Sendikalı Oldukları İçin İşten Çıkarılan Doğaltaş İşçileri" pankartı

açan işçiler, çeşitli sloganlarla tepkilerini dile getirdiler.

Burada bir konuşma yapan Genel Maden-İş Sendikası yöneticisi Satılmış Uludağ, işçilerin sendikalaştıkları için işten atıldıklarını ve bunun kabul edilemez olduğunu, işçilerin işe geri alınması gerektiğini belirtti. Patronun büyük bedeller ödeyeceğini ifade eden Uludağ, "Başta Türk-İş ve bağlı sendikalar olmak üzere, tüm emek örgütleriyle, emek dostlarıyla ve demokrasi güçleriyle bu mücadele devam edecek" dedi.

Hakan Plastik işçileri sendika için direniyor

Tekirdağ'da Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesi'nde faaliyet gösteren Hakan Plastik fabrikasının işçileri, Lastik-İş'te örgütlenmek istedikleri için patronun işten atma saldırısıyla karşılaştılar. Yaklaşık 400 işçinin çalıştığı fabrikada, çoğunluk sağlanmış ve Çalışma Bakanlığı'na yetki tespiti için başvuruda bulunmuş durumdaydı. İşten çıkarılan 35 işçi, işyerine sendikalı olarak geri dönmek için mücadele ediyor. Direniş sürerken sendikanın işyerinde çoğunluğu aldığı ve toplu sözleşme yetkisi kazandığı belgesi işyerine ulaştı. İşçilerin mücadelesi sürüyor.

Punto direnişi sürüyor

Punto Deri'de sendikalaştıkları ve haklarını aradıkları için işten atılan işçilerin mücadelesi aylardır sürüyor. İşyeri önünde direnişlerini sürdüren işçiler, hukuksal yollarla da haklarını arıyorlar. DERİTEKS'te örgütlenen Punto işçileri, hakları için mücadele eden başka işçileri de ziyaret ederek dayanışma gösteriyorlar. Derneğimiz UID-DER ve emek kurumları ise Punto işçilerini yalnız bırakmıyor. ■

Dünyada Grev ve Eylemler

Yunanistan'da genel grev

Yunanistan İşçileri Genel Konfederasyonu (GSEE) ve Kamu Çalışanları Konfederasyonu'nun (ADEDY) çağrısıyla 9 Nisanda işçiler ülke çapında greve gittiler. Hükümetin izlediği ekonomi politikalarını, işsizliği ve çalışma koşullarını protesto etmek amacıyla gerçekleştirilen 24 saatlik grev, hayatın her alanına yansıdı.

Okullar, devlet daireleri ve eczaneler kapalı kaldı, hastanelerin yalnızca acil bölümleri çalıştı, gemiler limanlarda bekledi. Eczacılar, avukatlar, belediye, liman, demiryolu işçileri ve daha pek çok meslek grubu greve katıldı. Binlerce işçi, işsiz, emekli yürüyüşler gerçekleştirdiler. Yunanistan'a borç veren AB'nin motor gücü Almanya, kamu harcamalarının kısılmasında ve vergilerin arttırılmasında ısrar ediyor. Sendikalar, bu nedenle bu protestoların aynı zamanda 11 Nisanda Yunanistan Başbakanını ziyaret eden Angela Merkel'e karşı da yapıldığını açıklıyor.

Başta Atina olmak üzere Patra, Yanya ve Selanik gibi büyük kentlerde gösteriler düzenlendi. Atina'da, yoğun katılımlı iki gösteri nedeniyle kent merkezi trafiğe kapatıldı. Gösteriler sırasında polis, işçilerin parlamentoya yürümesini engellemek için Sintagma Meydanı'ndaki Parlamento çevresine barikatlar kurdu.

Krizle birlikte dünyanın birçok ülkesinde olduğu gibi Yunanistan'da da işsizlik yükseldi, işçilerin gelirleri düştü, vergi artışları, hayat pahalılığıyla birlikte sefalet koşulları ağırlaştı. Ancak işçiler bu koşullara boyun eğmediklerini grevlerle, eylemlerle patronlara ve onların hizmetindeki iktidarlara ilan ediyorlar.

Hindistan: Toyota işçileri grevde

Hindistan'da iki fabrikası bulunan Japon otomotiv devi Toyota, uzun süredir yetkili sendikayla devam eden toplu sözleşme görüşmelerinde uzlaşma sağlanamaması üzerine 16 Martta lokavt ilan etti. Günde 600-700 civarında araç üretimi gerçekleştiren Toyota, üretimi tamamen durdurdu. Geçtiğimiz hafta lokavtı kaldıran Toyota yönetimi, bu kez de işçilerin sendikadan istifa etmesini dayatmaya başladı. Yönetim, işçilere bireysel sözleşme imzalatmak istiyor, bunun karşılığında işçilerin işbaşı yapabileceğini söylüyor.

Sendikadan istifa etmeyi dayatan sözleşmeyi reddeden

4200 işçi, lokavttan sonra işe dönmeyi reddedip greve çıktı. Toyota'nın her iki fabrikasında örgütlü olan sendika, işçilerin öncelikle koşulsuz olarak işe geri alınmasını, ücretlerin yükseltilmesini, tatil ve barınma gibi hakların verilmesini talep ediyor. Aksi halde grevin süreceğini belirtiyor. Otomotiv işçileri, ücretlerine enflasyon oranında zam yapılmasını istiyorlar. Hayat pahalılığı giderek artıyor, doğal olarak işçiler de ücretlerin yükseltilmesini talep ediyorlar.

Hindistan'daki bu iki Toyota fabrikası büyük kârlar elde etmesine rağmen, işçilerin payına yalnızca sefalet ücreti düşüyor. Hindistan'da daha önce de Hyundai, Honda, Mahindra&Mahindra ve Maruti Suzuki işçileri grevlere çıkmış ve hakları için mücadele vermişlerdi. İşçiler haklarını almakta kararlı olduklarını ifade ediyorlar.

Brezilya'da Olimpik Park işçileri grevde

Brezilya'da düzenlenecek olan 2016 Yaz Olimpiyat Oyunları için Rio de Janeiro'da yapımı devam eden Olimpik Park inşaatında çalışan 2 bini aşkın işçi, 3 Nisanda greve gitti. İnşaat işçileri, iş koşullarının düzeltilmesi, iş kazalarının önlenmesi ve ücretlerinin zamanında ödemesi gibi taleplerde bulunuyorlar. Grevci işçiler, ayrıca sağlık sigortası haklarının genişletilmesini de istiyorlar.

İşçilerin üye olduğu sendikanın temsilcisi Marcos Vinicius şöyle dedi: "Bizim temel isteğimiz, sağlık sigortasının, sadece çalışan işçiyi değil, aile üyelerinin alacağı sağlık hizmetlerini de kapsamaması. Masa başında çalışan işçiler buna sahip olabiliyor ancak bu hak bizden esirgeniyor. Bunun adaletsiz olduğunu düşünüyoruz. Daha eşit bir uygulama ve ailelerimiz için de sağlık sigortası istiyoruz."

15 milyar dolar harcanarak hazırlanan Olimpik Park inşaatında işçilerin ne zaman işe geri dönecekleri belli değil. Talepleri karşılanmadan işe geri dönmeyi kabul etmeyen işçilere, 7 Nisanda polis saldırdı. Polis işçilere gözdağı vermek için havaya ateş açtı.

Almanya

Eğitim, sağlık gibi temel ihtiyaçlar yerine, bütçenin olimpiyatlar ve dünya kupasına aktarılmasına karşı on binlerce Brezilyalı işçi-emekçi daha önce de eylemler gerçekleştirerek tepkilerini göstermişlerdi.

İran'da metal işçileri protestosu

Zagros Çelik Fabrikası işçileri, 6 Nisanda Çalışma Bakanlığı önünde toplanarak fabrikanın kapatılmasını ve işten atılmaları protesto ettiler. 274 işçi fabrikanın kapatılması gerekçesiyle işten çıkarıldı. Üstelik işçiler son 4 aydır ücretlerini alamıyorlardı.

İşçiler, Ağustos ayından bu yana taleplerini çeşitli devlet kuruluşlarına ilettiler. Fakat şimdiye kadar talepleri karşılanmadı. Dünya çapında derinleşen kriz ve İran'a uluslararası arenada uygulanan çeşitli yaptırımlar nedeniyle pek çok fabrika kapandı ve binlerce işçi işsiz kaldı. Sendikacı olmanın, hak aramanın yasak olduğu İran'da işçiler, hakları için devletin zulmüne karşı mücadele etmeye devam ediyorlar.

Almanya'da pilotların grevi

Almanya'da Lufthansa Havayolu şirketinde çalışan yaklaşık 5400 pilot, toplu sözleşme görüşmelerinde anlaşma sağlanamayınca greve gitti. 2 Nisandan 4 Nisan saat 24.00'e kadar süren grev, 425 bin yolcuyla etkilendi. 78 ülkeye ve 235 ayrı noktaya seferi olan, dünyanın en büyük havayolu şirketlerinden Lufthansa, binlerce uçuşu iptal etmek zorunda kaldı.

Alman pilot sendikası Cockpit (VC) ve pilotlar, ücretlerinin yükseltilmesini ve emeklilik yaşının 55'e çekilmesini talep ediyorlar. 5 yıl boyunca geçerli olacak toplu sözleşme henüz imzalanmış değil. Lufthansa, 2012 Mayıs ile 2015 Aralık ayı için yüzde 5,2 ücret artışı teklif ediyor. Sendika ise Nisan 2013'e kadar yani ilk 12 ay için yüzde 5,2, sonraki 12 ay için ise yüzde 4,6'lık artış talep ediyor. Pilotlar verdikleri mücadelenin sadece ücret için olmadığını, güvenlikleri için de olduğunu ifade ediyorlar. Pilotlar, özellikle emeklilik hakları için mücadele veriyorlar. Toplu sözleşmeleri gereğince pilotlar 55 yaşında uçuşlara son verip, yasal emeklilik yaşına kadar maaşlarının yüzde

İspanya

60'ını alabiliyorlar. Lufthansa ise pilotların işi erken bırakma yaşını 60'a çıkarmak istiyor. Pilotlar, Lufthansa'nın bu saldırısına karşı çıkıyor ve 65 yaşına kadar bu koşullarda çalışılmayacağını, dolayısıyla da hak kaybına uğramadan erken emeklilik istediklerini belirtiyorlar.

Bu talepler doğrultusunda pilotlar, 2 Nisanda Lufthansa'nın Frankfurt'taki ana binasına yürüdüler. Burjuva politikacılar ise, televizyon kanallarında yapılan programlarda ve gazetelerde, pilotların verdiği mücadeleyi karalamaya çalıştılar. Patronlar sınıfının temsilciliğini yapan siyasetçilerin ve onların medyasının karalamalarına rağmen pilotlar haklı talepleri için grevlerini kararlılıkla sürdürdüler.

İspanya'da yüz binlerin yürüyüşü

İspanya'da, 22 Martta 1 milyon işçi ve emekçi, hükümetin kemer sıkma politikalarını, artan işsizlik ve yoksulluğu protesto etmek için başkent Madrid'de bir yürüyüş gerçekleştirdi. Sendikalar, sol partiler ve demokratik kitle örgütlerinden oluşan 300 örgüt yürüyüşe destek verdi. Yüz binlerce işçi "Ayağa Kalk, Ayağa Kalk, Mücadeleye Atıl", "İşsizliğe, Güvencesizliğe Geçit Verme! Onurun İçin Yürü", "Ne istiyoruz? İş!" sloganlarını haykırdı.

Yürüyüş boyunca, Halkçı Parti hükümetinin kemer sıkma politikalarını protesto eden pankartlar ve kızıl bayraklar taşındı. İspanyol emekçiler, hükümetin ekonomik krizi aşmak için uygulamaya soktuğu yasaları protesto ettiler. Emekçilerin bir diğer talebiyse hükümetin ve kilisenin el ele vererek çıkardığı kürtaj yasağının kaldırılması ve kürtaj hakkının tanınması idi.

Öğrenciler, emekliler, işsizler, öğretmenler, itfaiye çalışanları, maden işçileri, sağlık işçileri, kamu emekçilerinin yanı sıra, fabrikalarında mücadeleyi sürdüren Panrico ve Coca Cola işçileri de yürüyüşe katıldılar. İspanya hükümeti, 12 saat boyunca şehir merkezini kapalı tuttu.

2008'de patlak veren büyük ekonomik krizin bir sonucu olarak İspanya'da işsizlerin sayısı 6 milyona ulaşmış durumda, yani işsizlik %26 oranında. Genç nüfusta bu oran neredeyse iki katına çıkıyor. 630 bin aile en temel ihtiyaçlarını bile karşılayabilecek durumda değil. Yoksulluk sınırının altında yaşayanların oranı 2008'de %23 iken, bugün bu oran %28'e ulaşmış durumda. Bu da 13 milyon işçinin yoksulluk koşullarında yaşadığını gösteriyor. İspanyol işçi ve emekçiler, hükümetin taleplerini karşılamasını istiyorlar. ■

1 Mayıs'ta Alanlardayım Çünkü...

İşçi sınıfının birlik, mücadele ve dayanışma günü olan 1 Mayıs yaklaşıyor. 1 Mayıs tıpkı geçmiş yıllarda olduğu gibi bu yıl da kadınıyla, erkeğiyle bütün bir işçi sınıfının taleplerini dile getirdiği bir gün olacak. ÜİD-DER Kadın Komitesi olarak bu yıl da 1 Mayıs yaklaşırken emekçi kadınlarla 1 Mayıs üzerine konuştuk. 1 Mayıs'a neden katılacaklarını ve taleplerini anlattılar. Her birinin sözlerinde ve gözlerinde kapitalizmin biz işçilere dayattığı ağır çalışma ve yaşam koşullarına karşı büyüyen öfkeyi gördük. 1 Mayıs coşkusunun şimdiden yarattığı heyecanı da...

Tekstil işçisi: Bu yıl ilk defa 1 Mayıs'a katılacağım. İş saatlerimiz çok uzun ve ücretlerimiz çok düşük. Kira, borç, ihtiyaç derken elimizde bir şey kalmıyor. Daha fazlası için mecburen fazla mesai yapmak zorunda kalıyoruz. Bu sefer de bünyemiz zayıf düşüyor ve hastalanıyoruz. Aldığımız para da hastanelere gidiyor. Bu nedenle, ben "ücretler yükseltsin, iş saatleri düşürülsün" talebiyle 1 Mayıs'a katılacağım. 1 Mayıs bizim günümüz ve o gün çalışmak zorunda değiliz.

Ev kadını: Sabahtan akşama kadar evde çalışıyoruz, uğraşıp duruyoruz. Temizlik, çocuk bakımı, bulaşık, yemek, ütü, ay sonunu nasıl getireceğiz stresi... Kadın olarak bir sürü şeyle uğraşıyoruz gün boyunca, ama emeğimiz görülüyor. Hatta "sen ne yapıyorsun ki?" denbiliyor. Kadınlara, sadece ev işi yapsın, çocuk doğursun, erkeğin gönlünü hoş etsin gözüyle bakılıyor. Kadının emeğinin görülmesi ve çocuklarımız için eşit, parasız eğitim talepleriyle 1 Mayıs'a katılacağım.

Eğitim emekçisi: Rehabilitasyon merkezinde çalışan bir öğretmenim. 1 Mayıs'ta yalnız olmadığımı fark ediyorum. Birlikte yan yana olmak güzel ve anlamlı. Ben 1 Mayıs'a sigorta primlerimizin aldığımız ücret üzerinden yatırılması talebiyle katılmak istiyorum. Devlet açık kapı bıraktığı için bu tür sorunlar yaşanıyor. Benim gibi binlerce işçi aynı sorunla karşı karşıya. Bizim mücadele etmekten ve hakkımızı aramaktan başka çaremiz yok. 1 Mayıs alanlarını taleplerimizi haykırmak için dolduralım.

Fabrika işçisi: 15 senedir çalışma hayatının içinde olan bir kadın işçiyim. Ben de uzun çalışma saatlerinden, ağır çalışma koşullarından nasibimi fazlasıyla alıyorum. Hayatımız fabrikayla ev arasında geçip gidiyor. Ağır çalışma koşulları her gün hayatımızdan alıyor. Ömrümü patronlar uğruna tüketmek istemiyorum. Benim de bir hayatım var. Yüreğimin ta derinliklerinden inanıyorum ki bu koşulları değiştirmek mümkün. Beni hayattan koparan ağır çalışma koşullarına hayır demek için 1 Mayıs'ta ÜİD-DER kortejinde, işçi kardeşlerimle birlikte taleplerimi haykıracağım.

İşsiz: Bu yıl 1 Mayıs'a ilk defa katılacağım. O coşkuyu yaşamak, haklarıma sahip çık-

mak için, ücretlerin yükseltilmesi talebini haykırmak için 1 Mayıs'ta olacağım. Birkaç gün önce işten ayrıldım. Patronun tacizlerine, yaptığı baskılara dayanamadığım için ayrılmak zorunda kaldım. Bu nedenle "kadına şiddete, tacize son!" demek için de 1 Mayıs'ta olacağım. Ayrıca bir anneyim ve çocuğuma güzel, güvenli bir gelecek bırakmak için, "her işyerine kres!" demek için 1 Mayıs'ta olacağım.

Çocuk bakıcısı: 1 Mayıs'ta ben de alanlardayım, çünkü birlik olmanın coşkusu yaşamak istiyorum. Çocuk bakıcısı olarak çalıştığım için fabrikada çalışan bir işçinin sahip olduğu haklara sahip olamıyorum. Kendi sigortamı kendim yatırıyorum. Maaşımın üçte biri sigortaya gidiyor. 12 saat çalışıyorum ama 8 saat çalışmak istiyorum. Bu adaletsizliğin son bulması için 1 Mayıs'ta taleplerimi haykıracağım.

Metal işçisi: 10 saat olan çalışma saatlerimiz son 6 aydır patronumuz tarafından 12 saate çıkarıldı. Hafta sonları da dâhil olmak üzere her gün çalışıyoruz. Hatta bazı günler 16 saat çalışıyoruz. Eve gidip, uyuyup sabah tekrar işe gelen robotlara dönüştük. Hatta bir sabah günlerdir evimin salonuna girmediğimi fark ettim. Evden çıkmadan önce salona girip, birkaç dakika salonda zaman geçirerek, kendimi mutlu etmeye çalıştım. 1 Mayıs'a katılarak uzun çalışma saatlerini istemediğimi haykıracağım.

Tekstil işçisi: Bu sene ilk defa 1 Mayıs'a katılacağım. Ben vardiyalı çalışan bir işçiyim. Özellikle gece vardiyalarında çalışmak çok yıpratıcı oluyor. Gece yemek yiyemiyorum. Uyku ve yemek düzensizliği yüzünden 37 kiloya kadar düştüğüm zamanlar oldu. Gece vardiyalarında iki dakikacık gözlerimi kapayabilmek için "deprem olsa da iş dursa" dediğim bile oluyor! Hangi işe başvurduysam vardiya sistemiyle karşılaştım. Bu nedenle ben gece vardiyalarının yasaklanması talebiyle 1 Mayıs'a katılacağım. ■

“Ustanın İnsafına Kalmış İhtiyaç Molaları”

■ Gebze’den bir petrokimya işçisi

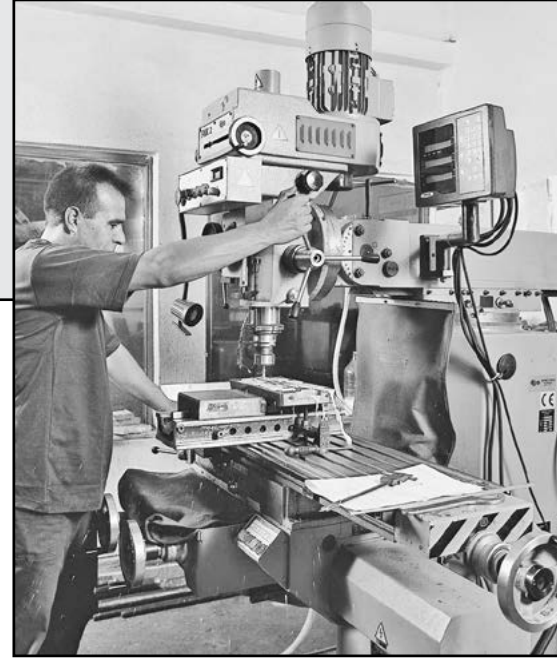
Ben plastik araba parçaları üreten bir fabrikanın enjeksiyon bölümünde vardiyalı olarak çalışıyorum. Kullandığımız makineler robotlarla çalışıyor. Günde 8 saat, bazen de mesailerle 12, 16 saat çalışıyoruz. Çalıştığımız bu uzun saatler boyunca sadece yarım saat yemek molamız var. Onun haricinde dinlenebilmemiz için çay molamız yok. Çay saatinde bir yandan makinenin başında çalışıp bir yandan çaylarımızı içiyoruz. Aslında içmeye çalışıyoruz. Çünkü makine ve robot durmuyor. İçmek için aldığımız çay da buz gibi oluyor ve içemiyoruz. Makineyi bırakıp ne su içmeye ne de tuvalete gidebiliyoruz. Makineler otomatik olup robotlarla çalıştığından bırakıp bir yere adım atamıyoruz.

Şimdi diyeceksiniz ki makineyi durdurup gidin. Ama onu da yapamıyorsun. Çünkü makineyi ve robotu nasıl durduracağını sana öğretmiyorlar. Tezgâhının başında başlıyorsun bağırarak ustani çağırma ya da biri

oradan geçecek de sen ona anlatacaksın derdini, gitsin söylesin ustaya. Ustanın da insafına kalmış. Artık ne zaman gelir ya da yerine bakacak birini ne zaman gönderir belli değil. Biz böyle çalışduralım, patronlar odalarındaki rahat deri koltuklarında arkalarına yaslanarak, kameralardan bizim nasıl çalıştığımızı izleyerek akşamı ediyorlar.

Bir başka sorun ise yediğimiz yemekler. Bizler ucuz ve soğuk yemekler yemek zorunda bırakılırken patronlar bizim bir aylık maaşımızı bir gecede en lüks yerlerde harcıyorlar.

Biliyorum bu sorunlar sadece benim çalıştığım fabrikaya özgü sorunlar değil. Bu sorunlar birçok işyerinde işçilerin karşılaştığı sorunlar. Ve şunu da iyi biliyorum ki bu sorunlardan kurtulmanın tek bir yolu var. O da örgütlenip mücadele etmekten geçiyor. ■

Haklarımızı Bilip Takipçisi Olursak Kazanırız!

■ Tuzla’dan bir işçi

Ben Tuzla yan sanayide on aydır çalışan bir işçiyim. Patronların ve bu sistemin baskılarına maruz kalan ve kendi haklarını korumaya çalışan, bu nedenle işten çıkarılma gibi tehditlerle baskı altına alınan bir işçi olarak, başımdan geçen olayı sizlerle paylaşmak istiyorum.

İşbaşı yaptığımda bana bir haftalık deneme süresinden sonra sigortamın başlayacağını söylemişlerdi. Ben işe başladıktan 20 gün sonra sigortamın hâlâ yatırılmadığını fark ettim ve muhasebeciye gidip nedenini sordum. Aldığım cevap “neden bu zamana kadar yatmadı ki?” sorusu oldu. Soruyu ben soruyorum ama karşılığında aynı soruyu cevap olarak ben alıyorum. Ben de “bu sorunun cevabını sizin vermeniz gerekir, muhasebeci sizsiniz” dedim. Unutmuş olduğunu veya evrakların gözden kaçmış olduğunu söyledi. Daha sonra 20 gün gecikmeli sigortam yapıldı. Kuşkusuz ne kadar geç giriş yapılırsa onlar için o kadar iyi olduğu için geç yattığını biliyorum. Biz haklarımızın takipçisi olmadığımızda haklarımızı vermemek için bin dereden su getiriyorlar. Bu nedenle bizler en küçük hakkımızın bile takipçisi olmalıyız.

İşe girdiğim zaman işyerinde bir sendikal süreç başlamıştı. Birinci ayımda sendika sürecinin nasıl gittiğini gözlemledim. Bu sürece dâhil olmak için kiminle irtibata geçmem gerektiğini az çok kestirdim ve sendikaya üye oldum. Bir ayım dolunca da ustabaşı elinde birkaç evrakla yanıma gelip onları okuyup imzalamam gerektiğini söyledi. Bir tanesinin 6 aylık sözleşme olduğunu görünce imzalamadım ve nedenini ustabaşına izah ettim. O da

müdürle görüşmem gerektiğini söyledi ve müdürü dışarı çağırdı. Neden imzalamadığımı soran müdür, bunların prosedür olduğunu, işten çıkarma gibi bir durumun söz konusu olmadığını

söyledi. Ben de “madem prosedür ise imza atıp atmam bir sorun olmayacak, o zaman imza atmam” dedim. Kendimi diken üstünde hissedeceğimi, üretimde de kendimi işe veremeyeceğimi, her an işten çıkarılmayla karşı karşıya kalacağımı düşüneneğimi, tedirgin olmadan çalışmak istediğimi söyledim. Eğer 6 ay sonra çıkarılacaksam şimdi çıkmak istediğimi söyleyip, bana bir iş güvencesi vermeden bu kâğıdı imzalamamın mantıksız olduğunu ifade ettim. Bunun üzerine müdür “sen kendi kendinin güvencesinin” dedi. “Beni işe alırken bana sözleşmeli aldığınızı söylemediniz. Burada bir emek harcadım. İşe ve ortama alıştım ve birden bu evrakların çıkması beni düşündürüyor. Alırken sözleşmeli olduğu söyleneydi işbaşı yapmazdım. Ama bu saatten sonra bunu imzalayamam” dedim ve evrakları imzalamadan verdim. 6 ayı geçtim ve halen çalışıyorum. Ama imzalayanların hepsi gerekçe gösterilmeden işten çıkarıldı.

Biz işçilerin temel ihtiyacı bilinçlenip, haklarına sahip çıkıp, örgütlü bir şekilde, daha sağlam bir zeminde hareket etmeyi öğrenmektir. Mücadeleyi kazanmamız için tüm işçi sınıfının tek çaresi örgütlü ve iradeli olabilmek, üretimden gelen gücümüzü, silahımızı doğru zamanda, doğru şekilde kullanmaktır. ■

Patrona, Kıdem Tazminatı Hesabının Nasıl Yapıldığını Öğrettik

■ Sarıgazi'den bir işçi

Merhaba, ben otomotiv sektöründe çalışan bir işçiyim. Geçen aya kadar çalışmakta olduğum işyerimde, ücretlerimizi düşürmek amacıyla bir saldırı yapıldı.

Yeni yıla girmemizle birlikte, işyerindeki tüm işçilerin dikkati bir senedir beklemekte oldukları zam oranlarına kilitlenmişti. Çünkü hayat bir sene boyunca hızla pahalılaşmıştı ve cebimizdeki para erimişti. Bu arada müdürlerimiz, zam beklentimizin kötü sonuçlarına, ikiyüzlü bir dille bizi hazırlamaya çalışıyorlardı: "Otomotive getirilen ÖTV zammı belimizi büktü... Döviz kuruyla beraber maliyetlerimiz de artıyor... Çok kötü işler, çook!" diyerek ortalarda dolaşıyorlardı. Perşembenin gelişi Çarşambadan belliydi ve komik zammımız açıklandı; brütte %2,5 zam aldık. Maşımıza yapılan bu gözle görülmez zammın şokunu yaşıyorduk ki, bütün işçiler yemekhaneye çağırıldık.

Biz, "herhalde bu rezaleti açıklamaya çalışacaklar" diye düşünürken, onlar daha büyük bir rezaleti açıklamaya koyuldular. Yeni çalışma dönemiyle birlikte, atölyelerde çalışan işçilerin prim sistemini kaldırdıklarını ve bu nedenle uğrayacağımız gelir kaybını telafi etmek amacıyla da bir miktar daha zam yapacaklarını duyurdular. Gerekeceği olarak da, prim sisteminin atölyedeki arkadaşlar tarafından kavranmadığını ve otomotiv sektörünün daralmaya başladığını söylediler.

Bizim maaşlarımızı düşürmeyi olası krizlerinin çözümü olarak gören bu açgözlülere bakarak biz de şöyle cevap verdik: "Biz tüm bunları neden kabul edelim, bize işe girerken üç ayda bir tam maaşa kadar prim alabileceğimizi söylemişiniz!" Onlar da İş Kanunu'nun 22. maddesi uyarınca böyle bir değişiklik yapabileceklerini ama bu değişikliği kabul ettiğimize dair kâğıt imzalamamızın zorunlu

olduğunu söylediler. Bu kâğıtları imzalamazsak ne olacak diye sorduğumuzdaysa, imzalamayanların işten çıkarılacağını söylediler.

Karar vermek için 6 işgünümüz olmasına rağmen, kimilerimiz işsizlik korkusundan kimilerimiz de kafa karışıklığından dolayı kâğıtları imzaladık.

İmza atan arkadaşlarımız, sonraki altı gün boyunca, imza atmayan 4 kişinin ikna edilme sürecine şahit oldu. Bizleri tatlı dille ikna etmeye çalıştılar. Güzel günler göreceğimiz yalanları savruldu. Fakat bizler o kâğıtlara hiçbir zaman imza atmadık. İmza atan arkadaşlarımız, 4 kişinin bile patronlar için ne kadar değerli olduğunu fark ederek, attıkları bu imzalarla zamanla pişman oldu. Çünkü o kâğıtlara hep beraber imza atmadığımızda yapabileceğimiz direniş çok şeyi değiştirebilirdi. Alacağımız zam oranlarını yukarıya taşıyabilir ya da prim sisteminin kaldırılmasını önleyebilirdik.

Sonraki süreçte bu kâğıtları imzalamayan 4 işçi, müdürlere ve insan kaynakları görevlilerine çok zor zamanlar yaşattık. Önümüze çıkartılan hiçbir kâğıdı etraflıca düşünüp UID-DER'e danışmadan imzalamadık. Şirketin yaptığı kıdem tazminatı hesabını kabul etmedik. Çünkü şirket kıdem tazminatı hesabını giydirilmemiş brüt ücret üzerinden hesaplamıştı. Bize "biz böyle hesaplıyoruz" dediler. Biz de onlara İş Kanunu'ndaki maddeleri göstererek; "primlerimizi, servis ücretimizi, yemek ücretimizi ve diğer tüm yan ödemeleri de brütümüze giydirerek hesaplayacaksınız, yoksa biz bu farkları faiziyle geri almasını biliriz" dedik. UID-DER'in de yardımıyla giydirilmiş kıdem tazminatı hesabının nasıl yapıldığını onlara gösterdik. Ücret farklarımızı "mahkemeye başvurmaya gerek kalmadan" şirketten tahsil ettik. Sonra bize; bir yanlışlık olduğunu ve bundan sonra kıdem hesabını giydirilmiş brüt ücret üzerinden yapacaklarını söylediler. İmzaladığımız tüm evraklara "tüm kanuni haklarım saklıdır" yazarak, açabileceğimiz diğer olası davaları onlara hatırlatarak müdürleri endişelere zerk ettik.

Biz bu yaşadığımız süreçten şunları çıkarttık: Patron

maaşlarımızı ya da çalışma koşullarını bizim rızamız olmadan değiştiremez ve bu saldırılara karşı durabiliriz. Ayrıca işten çıkarıldığımız takdirde hakkımız olan kıdem tazminatının sadece brüt maaş üzerinden değil giydirilmiş brüt maaş üzerinden hesaplanması gerektiğini öğrendik. Her şeyin mahkeme yoluyla halledilemeyeceğini ve 4 işçinin bir araya geldiğinde dahi haklarını nasıl alabildiğini gördük. O yüzden buradan tüm arkadaşlarımızı örgütlenmeye ve mücadeleye çağırıyoruz! ■

Dengeli Beslenmek, Aşamalı Yemek

■ Gebze'den bir metal işçisi

Bizim fabrikada yemekhanede çalışan bir diyetisyen var. Diyetisyeni sözde, yemekleri denetlesin ve biz sağlıklı ve dengeli beslenelim diye işe almışlar. Gerçekten dengeli mi besleniyoruz acaba, orası tartışılır.

Normalde saat 12.00 ile 12.30 arası yemek molası olarak belirlenmiş. Ama yemek molasında işin de aksamaması gerekiyor diyorlar. Hâl böyle olunca yemek molası öncesi ve sonrasıyla bizim için işkence oluyor adeta. Bizim yemek molamız 11 gibi başlar. Bir grup arkadaşımız yemeğe gittiğinde artık herkes iki kişinin işini yapmaya başlıyor. Onlar yemekten geldiğinde başka bir grup yemeğe gider. En son grup yaklaşık olarak 13.00 veya 13.30 gibi ancak yemeğe çıkabiliyor. Yemeğe erken giden erken gittiği için, geç giden de geç gittiği için şikâyetçi olunca fabrika yönetimi yeni bir çözüm buldu. "Yemek molalarını işçiler kendi aralarında belirlesin" dediler. Ondan sonra işçiler arasında sorunlar çıkma-

ya başladı. Vay sen erken gittin, vay geç geldin diyerek birbirlerine girdiler. Baktılar bu da olmuyor, aşamalı yemek diye bir şey çıkardılar. Artık hangi işçinin ne zaman yemeğe gideceğini, yemekten ne zaman geleceğini müdürler belirleyecekler. Yemek saatleri her hafta değişecek, bu hafta 12.00'da yemeğe giden grup ondan sonraki hafta 12.30'da çıkacak. Her hafta değişecek olan yemek saatlerinde biz işçiler çok zorlanacağız. Erken giden çok erken acıkacak, geç giden de yemek saatine kadar açlıktan ölecek adeta. Tabii bir de yemeğe giden işçiler haricinde kalan işçilerin de 2 işçinin işini yetiştireceğim diye pestili çıkacak. Akşam hesabını sordukları için bandın bir saniye bile durmaması gerekiyor çünkü.

Şimdi size soruyorum: Bu şekilde çalışan ve yemek yiyen bir işçiye dengeli beslenmekten nasıl ve ne yüzle bahsederler? Sözde bizim sağlığımızı ve dengeli beslenmemizi isteyen patron neden yarım saatliğine üretimi durdurup bizi yemeğe göndermiyor? Öyle olmaz, çünkü patron birazcık daha az kâr eder.

Tabii biz de bu konuyu arkadaşlar ile oturup konuştuk. Bazı arkadaşlar diyetisyenin olması gerektiğinden, bunun sorunumuza iyi bir çözüm olduğundan bahset-

tiler. Ama şunu atlıyorlardı. Diyetisyen olsun, yemekler denetlensin elbette, ama bir taraftan yemek saatleri sürekli değişirken bir taraftan da dengeli beslenmekten bahsetmesinler. Dengeli beslenmek zamanında yemek yemek ile başlar. Hâlbuki bizim yemek molamız aşamalı sistem ile birlikte altüst olacak. Sohbetimiz hepimizin buna karşı bir şeyler yapması gerektiği ile son buldu. Biz bir araya gelip istemezsek, patron bize "dengeli" diyerek düzensiz yemek yediremez. ■

Tencere Tava Deyince

■ Kıraç'tan bir kadın işçi

Çalıştığım fabrikada çelik tencere üretiyoruz. Dışarıdan baktığımızda tencereler mağazalarda, evlerimizde mutfağında ışıltılı parlak. Bakalım işçilerin hünerli elleri tencereleri nasıl parlatıyor? Tencereler polisaj denen bir bölümde parlatılıyor. Tencereden simsiyah bir toz çıkıyor, çıkan toz işçilerin ellerini, yüzlerini hatta ciğerlerini kapkara ediyor. Sanki maden ocağında çalışmış gibi simsiyah oluyorlar. Sonra siyah lekeler kalmasın

diye tencereler benzinle yıkıyor, talaşla da kurutuluyor. Sapları takılıp paketlenip mağazaların vitrinlerini süslemek için yola çıkıyor. Benzinin kokusu, talaşın tozu işçileri halsiz bırakıyor. Akşam paydos olduğunda işçiler dışarıya sarhoş gibi çıkıyorlar. Uzun saatler boyu süren bu zorlu çalışmanın karşılığı ise çok düşük bir ücret. Perdenin ön yüzünde patronlar, perdenin arkasında işçiler var. Patronlar bizlerin ürettiği güzelliklere el koyarak sanki kendileri üretmiş gibi işçileri perdenin arkasında unuttular. Çünkü biz işçiler örgütlü değiliz, patronlar da bu örgütsüzlükten çok iyi faydalanıyorlar.

Ama biz işçiler kendi gücümüzün bir farkına varırsak işte o zaman patronlardan yaşadığımız haksızlıkların hesabını sorarız. ■

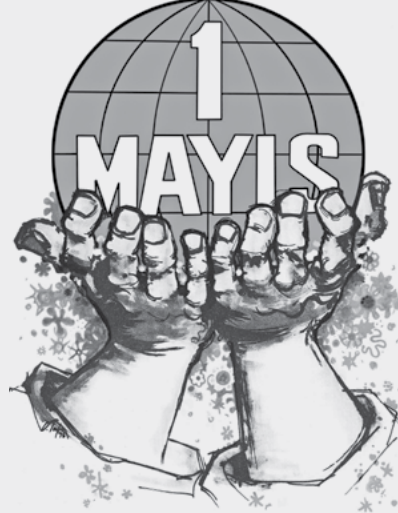
1 Mayıs Marşı

Günlerin bugün getirdiği
Baskı, zulüm ve kandır
Ancak bu böyle gitmez
Sömürü devam etmez
Yepyeni bir hayat gelir
Bizde ve her yerde

1 Mayıs, 1 Mayıs
İşçinin, emekçinin bayramı
Devrimin şanlı yolunda
İlerleyen halkların bayramı

Yepyeni bir güneş doğar
Dağların doruklarından
Mutlu bir hayat filizlenir
Kavganın ufuklarında
Yurdumun mutlu günleri
Mutlak gelen gündedir

1 Mayıs, 1 Mayıs
İşçinin, emekçinin bayramı
Devrimin şanlı yolunda
İlerleyen halkların bayramı

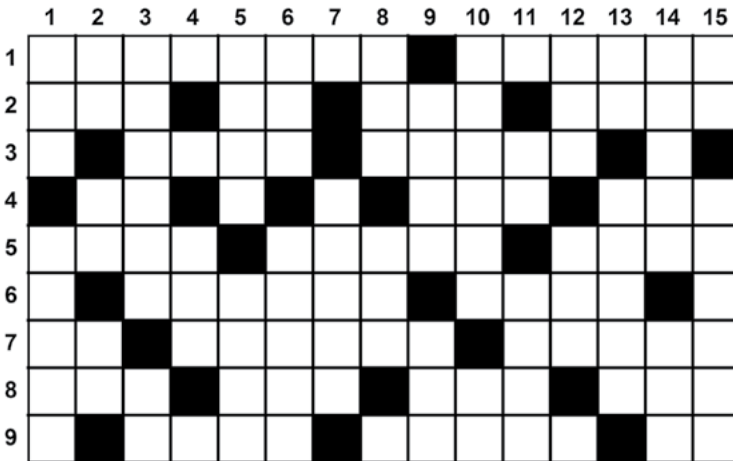

Vermeyin insana izin
Kanması ve susması için
Hakkını alması için
Kitleyi bilinçlendirin
Bizlerin ellerindedir
Gelen ışıklı günler

1 Mayıs, 1 Mayıs
İşçinin, emekçinin bayramı
Devrimin şanlı yolunda
İlerleyen halkların bayramı

Gün gelir gün gelir
Zorbalar kalmaz gider
Devrimin şanlı yolunda
Bir kağıt gibi erir gider

İŞÇİNİN BULMACASI

Soldan Sağa

- 8 saatlik işgününün sembolü, aynı zamanda işçi sınıfının birlik, mücadele ve dayanışma günü. "Hava Döndü" şiirinde bir mısra: "bir ... yitirenler bir dünya kazanacak"
- ...mobil. Evet anlamında bir söz. İstanbul Teknik Üniversitesi'nin kısaltması. Yaşça büyük olan kız kardeş.
- Taşıtlarda, lastiklerin takıldığı tekerleğin çember biçimindeki bölümü. ... ziyan.
- Uzaklık belirten veya işte anlamında bir söz. Düz ve korkuluksuz deniz veya ırmak taşıtı. Aynı çeşit, tür.
- Gönderme, götürme, bir yerden bir yere aktarma. Adın ve soyadın baş harfleriyle atılan kısa imza. Erkek keçi.
- Tersine, karşıtlık anlamında kullanılan bir söz. Ekin biçildikten sonra tarlada kalan köklü sap.
- Vilayet. Bir sebze. Bayramdan önceki gün.
- Şairimiz Nazım Hikmet'in soyadı. Mektuplara yapııştırılır. Beyaz ya-

ğış. Bir yapıda iki döşeme arasında yer alan daire.

- Ermenistan ve Türkiye sınırını tayin eden nehir. Kabahat, vebal, yazık... Türk alfabesinin yirmi birinci harfinin okunuşu.

Yukardan Aşağıya

- Küçük deniz aracı. Bir Kürt kenti.
- Köpek. Bir cetvel. Bir nota.
- Suriye'nin kuzeyinde Kürt halkının yoğun olarak yaşadığı bölge. Olumsuzluk ön eki.
- Kurumsal Kaynak Planlamasının kısaltması.
- İnsanın kendisini görmesini sağlayan cam ya da maden levha. Eşek yavrusu veya deri kurutmak için kullanılan sehpa.
- Patronların işçileri sömürerek yaptırdıkları lüks ve özel gezinti gemisi. Bir savaşta kazanılan zaferin, büyük bedeller ödenerek kazanılmasından dolayı gerçek bir zafer olmadığını belirtmek için kullanılır, ... zaferi.
- İnsan eliyle işlenmiş suyu.
- Bir kişiye saygı ve incelik belirtisi olarak kullanılan bir seslenme sözü. Ressam kelimesinin ilk hecesi.
- Kaygı, üzüntü. Akümülatörün kısaltması.
- Uzun boyunlu yaban hayvanı. Lahza.
- Kan rengi. Haykıрма.
- Çok taneli bir meyve. Büyük bir nakliye aracı.
- Kolombiyum elementinin simgesi. Sığır ve koyun dışkısından elde edilen yakacak.
- Arpa, buğday vb. ürünlerin topraktan yeni çıkan sürgünleri. Taşıtların ön bölümünde bulunan, kısa ve uzun mesafeyi aydınlatmaya yarayan ışık düzeneği.
- Mısır tanrısı. Yemekte kullanılan kâğıt mendil.

Geçen Ayın Çözümü

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	T	A	H	İ	N	T	O	R	B	A	Y	A	S	A	
2	R	K		H	E	Y	U	L	A		T	A	R	I	M
3	A	R	Ş		M	N	F	T		K	A	R	E		
4	Ş	A	İ	R		P	U	T		A	R	A	K	A	N
5		M		K	A	S	A	P		A	R	A		T	
6	İ	H	A	N	E	T	R		D	P	E	A	Ü		
7	Z	L	A		İ	T	İ	C	I		O	S	B		
8	A	D		M	E	K		F	İ	L	T	R	E	B	
9	M	E	L	E	K		Y	E	N		M	A	R	K	A

İşçilerin Sordukları/23

Fazla mesai ücretleri nasıl hesaplanır?

İş Kanunu'nun 41. maddesine göre haftalık 45 saati aşan sürelerde yapılan çalışma fazla çalışmadır ve ücreti de normal saat ücretinin %50'si oranında zamlı ödenir. Fazla mesai ücreti hesaplanırken işçinin yasal çalışma süresi aylık 225 saat, haftalık 45 saat, günlük 7,5 saat olarak kabul edilir. İşçi ister günde 9 saatten haftanın 5 günü, ister günde 8 saatten haftanın 5 günü ve ek olarak Cumartesi yarım gün çalışsın bu durum değişmez. İşçinin saat ücreti, aylık ücretinin aylık çalışma saatine yani 225'e bölünmesiyle bulunur. Örnek verecek olursak aylık 1350 lira ücret alan bir işçinin 1 saatlik ücreti $1350/225=6$ TL'dir. Fazla mesai ücreti normal ücretin %50 fazlası olduğuna göre 1 saatlik fazla mesai ücreti ise $6+(6/2)=9$ TL'dir. Ay içinde 10 saat fazla mesai yapan bir işçinin o ay için alacağı ücret $1350+(10 \times 9)=1440$ TL olacaktır.

Fazla mesai hesaplanırken çay ve yemek molaları hesaba katılır mı?

Fazla mesai hesaplanırken molalar hesaba katılmaz. Çünkü İş Yasası'na göre ara dinlenmesi çalışma süresinden sayılmaz. Örneğin normal çalışma süresini doldurduktan sonra 2 saatlik mesai yapan bir işçi bu sürenin yarım saatini mola olarak kullanmışsa fazla mesai ücreti 1,5 saat üzerinden hesaplanır.

İşveren fazla mesai ücretini vermek yerine işçiye izin kullanabilir mi?

Fazla mesai yapan işçi, bu çalışmalarının karşılığında zamlı ücret almak yerine izin kullanabilir. Ancak izin kullanımını tamamen işçinin isteğine bağlıdır, işveren dayatamaz.

Kimi işyerlerinde işverenler 1 saatlik fazla mesainin karşılığında yine 1 saatlik izin kullanılarak işçilerin hakkını gasp ediyorlar. Oysa bu yasal olmayan bir uygulamadır. İşçi fazla mesai yaptığında nasıl ki normal ücretinin 1,5 katı ücret alıyorsa, aynı oran izin için de geçerlidir. Bu durumda 1 saat fazla mesaiye kalan bir işçinin hak ettiği izin 1 saat değil 1,5 saattir. İşçi, fazla mesailerine karşılık gelen izinlerini 6 aylık süre zarfında kullanabilir.

Denkleştirme uygulaması ne demektir?

Denkleştirme, işçilere fazla mesai ücreti vermek istemeyen açgözlü patronlar için hükümetin 2003 yılında İş Kanunu'na eklediği bir uygulamadır. Her ne kadar yasa da bu uygulamanın hayata geçirilebilmesi için işçinin yazılı onayı alınması gerektiği belirtilmiş olsa da, eve ekmek götürme kaygısıyla her koşulda çalışmaya mecbur bırakılan işçinin böyle bir uygulamayı tek başına reddetmesinin kolay olmadığını biliyoruz. Böylesi bir uygulamaya karşı çıkmanın tek yolu örgütlenmektir.

Denkleştirme uygulamasına göre işveren ihtiyacına göre 1 yıl içinde 2 ayı geçmemek şartıyla "yoğunlaştırılmış iş haftası" uygulayabilir. Bu şekilde, yoğunlaştırılmış

iş haftasından sonraki haftalarda işverenin işçiyi daha az sürelerle çalıştırması durumunda, işçiye fazla çalışma ücreti ödemek zorunda kalmayacaktır. Bu ne demektir?

Örnek verelim: Haftada 5 gün çalışan bir işçi sabah 8 akşam 8 çalışırsa 1 saatlik mola kullandığını varsayarsak, günde 11 saatten haftada 55 saat çalışmış olacaktır. İş Kanunu'na göre haftalık çalışma süresi 45 saati geçmeyeceğine göre bu işçi bir haftada 10 saat fazla mesai yapmış sayılacaktır. Bu fazla çalışmanın izin olarak karşılığı 15 saattir. İşçinin 4 hafta boyunca sürekli mesai yaptığını düşünürsek bu durumda $15 \times 4=60$ saatlik izin hakkı doğacaktır. Ancak işyerinde denkleştirme uygulanıyorsa bu durumda fazla mesai yapmış sayılmayacak, onun yerine, 4 hafta boyunca 55 saat çalıştırıldıysa işlerin az olduğu 4 hafta boyunca da 35 saat çalıştırılarak denkleştirme yapılabilecektir. Bu durumda bir hesap yaptığımızda 8 hafta içinde işçinin 20 saatlik ücreti ya da izin hakkı gasp edilmiş olacaktır. Üstelik kanuna göre yılda 2 ay denkleştirme yapması gereken işveren, süreyi toplu iş sözleşmeleri ile dört aya kadar arttırabilir.

İşveren denkleştirmeyi her koşulda uygulayamaz. Sağlık kuralları bakımından günde ancak yedi buçuk saat veya daha az çalışması gereken işlerde çalışanlara; çocuk ve genç işçilere; gebe, gece postalarında çalışan kadınlara; yeni doğum yapmış ve çocuk emziren işçilere denkleştirme esasına göre çalışma yaptırılmaz. ■

1 Mayıs'a Neden Sahip Çıkmalıyız?

Kardeşler, işçi sınıfının *birlik*, mücadele ve dayanışma günü 1 Mayıs'ı, büyük sorunlarla karşıyoruz, ama umutsuz değiliz. 1 Mayıs'ta tüm dünyada işçiler alanlara çıkar, çalışma ve yaşam koşullarının iyileşmesini, savaşız ve sömürsüz bir dünya istediklerini haykırırlar.

1 Mayıslar çok önemlidir. Çünkü ayrı ayrı işyerlerinde ömür tüketen, yalnız olduğuna inandırılan işçiler, ne kadar büyük ve güçlü bir sınıfın parçası olduklarını 1 Mayıs alanlarında görürler. O alanlarda seslerini yükseltebilir, sorunlarını ve taleplerini ifade edebilirler. İşçiler o alanlarda kardeşleşirler. Yüz binlerin, milyonların arasında işçiler kendi sınıfını bulur, kendilerini güçlü hissederler. İşçiler güçlenince patronlar korkar ve işçilere istediklerini dayatamaz.

İşçiler 1 Mayıs'ı büyük bedeller ödeyerek tarihe kazıdılar, tüm dünya patronlarını tir tir titreten mücadeleler yürüttüler. İlk olarak Avustralya işçi sınıfı, 1856'da 8 saatlik işgünü talebini de içeren bir dizi taleple greve gitti. Yıllar sonra, bu talebe Amerikalı işçiler sahip çıktılar. ABD'de sendikalar ve işçiler bir karar aldılar. Buna göre 1 Mayıs 1886'da genel greve gidilecek, işçiler o günden sonra 8 saatten fazla çalışmayacaklardı. Temel slogan şuydu: *Sekiz Saat Çalışma, Sekiz Saat Dinlenme, Sekiz Saat Canımız Ne İsterse!*

1 Mayıs öncesinde tam 190 bin işçi grevdeydi. Bu görkemli mücadelenin başını, Amerikan işçi sınıfının kalbi konumundaki Şikagolu işçiler çekiyordu. İşçiler, 1 Mayıs sabahı birçok yerde ve özellikle sanayi kentlerinde iş bırakarak sokaklara çıktılar. Tüm tehditlere ve baskılara rağmen yüz binlerce işçi greve çıkmıştı. Birlik olabilmeyi coşkusu ve gururuyla akşam saatlerine kadar alanlardan ayrılmayan işçiler, gün boyunca konuşmalar yapıyor, eğlenceler düzenliyorlardı. Fakat patronlar 8 saatlik işgünü mücadelesinden ölesiye korkuyor ve bu nedenle işçilerin birliğini dağıtmak için karanlık planlar yapıyorlardı.

Nitekim işçilerin miting yaptığı alana polis bomba atacak ve suç işçi önderlerine yıkılacaktı. Patronlar, mahkemeleri yönlendirerek 4 işçi önderini idam ettirdiler. Amaç işçilere gözdağı vermektir. İdam edilen bir işçi önderi, mahkeme salonunda, işçi sınıfının mücadelesinin bastırılmayacağını, yanan kıvılcımın asla söndürülemediğini haykırmişti. Gerçekten de 8 saatlik işgünü kıvılcımı söndürülemedi. 1889'da o dönemin ulus-

lararası işçi birliği olan II. Enternasyonal, 1 Mayıs'ı 8 saatlik işgünü mücadelesinin bir sembolü olarak kabul etti. 1 Mayıs tüm ülkelerde işçiler tarafından bir mücadele ve dayanışma günü olarak kutlanmaya başlandı.

Hayatları çalışmaktan ibaret hale gelen işçiler, yaşadıkları ülkelerde birleşerek bu gidişata dur demeye giriştiler. Meselâ 1905'te Rus işçileri Çara ve patronlara karşı ayaklandılar, devrim başladı. İşçiler kendi meclislerini (sovyet) kurmuşlardı. İşçiler o denli örgütlüydüler ki, istediklerinde tüm hayatı durdurabiliyorlardı. İşçilerin birkaç temel talebi şunlardı: Çalışma saatlerinin sekiz saate düşürülmesi, ücretlerin yükseltilmesi, erkeklerle kadınlara eşit ücret ödenmesi, işten atılan işçilere tazminat verilmesi. Nitekim işçiler herhangi bir yasal değişiklik beklemeden, sovyetlerin ve işçi komitelerinin aldığı 8 saatlik işgünü haftasını uygulamaya sokacak, patronlar ise seslerini çıkartamayacaklardı.

İşçiler işgünü 8 saate indirmek, yaşam koşullarını iyileştirmek ve sömürüye son vermek için kendi iktidarlarını kurmak istiyorlardı. Ne yazık ki bu istek 1905'te gerçekleşmedi. Bu arzularını ancak 1917'de hayata geçirebildiler. İşçiler önce Çarlığı devirdiler ve hemen ardından patronları beklemeden 8 saatlik işgünü filen uygulamaya soktular. Daha sonra ise patronlara yol verdiler ve iktidarı kendi ellerine aldılar. Ekim 1917'de işçilerin

Rusya'da iktidarı ele geçirmesi, tüm dünyada fırtınalar estirdi ve patronların yüreğine korku saldı. Avrupa ve ABD başta olmak üzere patronlar, işçilerin baskısı sonucunda 8 saatlik iş gününü kabul etmeye başladılar.

Türkiye'de de İş Yasası'na geçen 8 saatlik çalışma hakkı işte bu mücadeleler sayesinde kazanılmıştır. Ama biz işçilerin birliği zayıfladığı için patronlar bu hakkı elimizden aldılar. İşte bu gidişe bir dur demek için birleşmeli ve 1 Mayıs'ta alanlara çıkmalıyız. İşçi Sınıfının uluslararası birlik, mücadele ve dayanışma günü 1 Mayıs, hepimize kutlu olsun! ■

Ayrı ayrı işyerlerinde ömür tüketen, yalnız olduğuna inandırılan işçiler, ne kadar büyük ve güçlü bir sınıfın parçası olduklarını 1 Mayıs alanlarında görürler. O alanlarda seslerini yükseltebilir, sorunlarını ve taleplerini ifade edebilirler. İşçiler o alanlarda kardeşleşirler. Yüz binlerin, milyonların arasında işçiler kendi sınıfını bulur, kendilerini güçlü hissederler. İşçiler güçlenince patronlar korkar ve işçilere istediklerini dayatamaz.

